

Innlegg på kontaktkonferanse med fylkeskommunene 0803 2006

Tema for konferansen: forvaltningsreform og regionalpolitikk

Statsrådets tema: Regionale fortrinn som grunnlag for marin næringsutvikling

Kjære forsamling!

Takk for sist, og takk for godt samarbeid mens jeg var medlem av kollegiet. Nå er jeg blitt medlem av et annet kollegium, og håper på et fortsatt godt samarbeid med dere selv om noen av oss har skiftet roller som følge av regjeringsskiftet.

Jeg har fått ansvar for ei næring som har meget stor betydning for landet som helhet, og ikke minst for sysselsetting og bosetting langs kysten. Det er mange som har sterke meninger om fiskeri- og kystpolitikken, og det er flott. Soria Moria-erklæringen legger an til en politikk med sterkt samfunnsperspektiv, også på det området jeg har fått ansvar for – og jeg håper derfor at dere som folkevalgte representanter for ulike samfunn rundt om i landet vil være med på å gi innspill til fiskeri- og havbrukspolitikken. Min visjon for fiskeri- og kystpolitikken er at det skal lyse i vinduene langs med kysten

Kort om næringa

Det er veldig mye hyggelig å si om sjømatnæringa. I fjor ble det satt ny eksportrekord med 31,7 milliarder, og det ser bra ut også i år. Havbruksnæringa sto for 42 % av fjorårets eksportinntekter, og man forventer at den vil passere villfanget fisk i løpet av få år. 95% av fisken eksporteres til et tøft globalt marked.

Samtidig har næringa hatt avgjørende betydning for sysselsetting i store deler av landet. Det sier seg selv at fisk er viktig for de fiskeriavhengige kommunene, og mange kyst- og fjordsamfunn er helt avhengig av det som skjer innenfor fiskerinæringa og innenfor fiskeripolitikken. Til tross for eksportrekorder og andre hyggelige tall er ikke alt rosenrødt i våre fiskeriavhengige lokalsamfunn, med utfordringer knyttet til arbeidsledighet og fraflytting. Det vet noen av dere veldig mye om!.

Bedriftsøkonomisk lønnsomhet er en selvsagt forutsetning, men ikke en garanti for levende bedrifter og levedyktige lokalsamfunn. Derfor kan vi ikke la markedskreftene alene styre utviklingen langs kysten; vi trenger sterkere politisk styring med det som skjer.

Soria Moria slår fast at Norge skal bli en av de ledende, innovative, dynamiske og kunnskapsbaserte økonomier i verden innenfor de områder hvor vi har fortrinn. De fem områdene som er pekt ut fordi Norge har kompetanse, eller særlige fortrinn er maritim sektor, energi, miljø, reiseliv og marin sektor. På disse områdene skal det gjøres strategiske nasjonale satsinger.

Først et par ord om den overordnede fiskeripolitikken:

- bærekraftig forvaltning, kampen mot overfisket

Fiskeripolitikken vår skal legge til rette for rettfærdig fordeling av ressursene, dvs at vi sikrer aktivitet langs hele kysten. Til grunn for regjeringas fiskeripolitikk ligger at verdiskapinga av våre nasjonale fiskeressurser i størst mulig grad skal komme de fiskeriavhengige kystsamfunnene til gode. Det møter vi på flere måter

- strukturpolitikk som ivaretar målet om 1) en moderne, variert og lønnsom flåte, 2) å bevare fiskeressursene som en felles ressurs 3) sikre aktivitet og sysselsetting i hele landet
- leveringsvilkår: Fiskeriforsknings rapport, gjennomgang av ordninga for å se på om ordninga har fungert i tråd med de politiske målsetningene bak ordninga

Vi vil legge til rette for en fiskeflåte som bidrar til aktivitet og sysselsetting langs hele kysten, og som kan sikre industrien helårig stabil tilgang på råstoff. Som et ledd i dette skal vi forsterke og ta distriktskvoteordninga mer aktivt i bruk. Vi har i år satt av et kvantum på 3500 tonn torsk i den store kystflåten og torsketralgruppen til distriktskvoteordninga. I departementet pågår det nå et arbeid for å utarbeide kriterier for hvilke fartøy som skal være med i ordninga, og for hvilke områder eller bedrifter som skal tilgodeses med distriktskvote. Fylkeskommunen skal ha en rolle i dette, ved at regionale myndigheter skal tilbys å fordele distriktskvotelandingene til de områdene og virksomhetene som i kortere eller lengre tid har behov for slike virkemidler. Vi har ikke tatt stilling til hvordan dette konkret skal foregå, og det er noe jeg svært gjerne vil ha innspill på fra dere.

Når det gjelder oppdrettsnæringa så skal oppgaven med å fordele oppdrettskonsesjoner flyttes til regionalt nivå. Praktikalitetene rundt dette har vi ennå ikke begynt på i departementet, i og med at det per i dag ikke foreligger planer om nye tildelinger utenom de 10 Finnmarkskonsesjonene.

For øvrig har jeg lest det dere sier om fiskeri og havbruk i rapporten fra fylkesordførerkollegiet, og jeg har merket meg det dere sier om at regioner og kommuner sammen får et større ansvar for forvaltning og utnyttelse fra fiskeriene. Jeg skulle likt å høre litt nærmere om hvordan dere konkret tenker

rundt dette; har dere tenkt på konkrete oppgaver eller andre måter å influere fiskeripolitikken på?

Det er viktig at vi sikrer et godt samspill mellom det regjeringa gjør og det dere gjør. Den nasjonale fiskeri- og havbrukspolitikken må legge grunnlaget for at folk langs kysten skal ha mulighet til å skape aktivitet, med utgangspunkt i fiskeressursene. Så blir det mye opp til dere å definere forutsetningene i det enkelte fylke/region, og satse der man har fortrinn.

Fortrinn varierer jo som kjent fra fylke til fylke hvis vi tar for oss naturgrunnlag, avstand til markedet, infrastruktur, næringsstruktur, kultur osv.

I forrige uke var jeg for eksempel på Sørlandet, og det er ingen tvil om at utgangspunktet for å drive marin virksomhet er ganske annerledes enn i for eksempel mitt hjemfylke. Så blir spørsmålet hvordan vi skal få til et godt samspill mellom nasjonalt og regionalt nivå som gjør at regionale muligheter og fortrinn blir utløst på en måte som både kommer det enkelt fylke (region) og landet som helhet til gode. Dette handler om utviklingsbiten av fiskeri- og havbrukspolitikken – hvordan bruker vi de virkemidlene vi (det regionale nivå, staten og andre) mest mulig effektivt for å oppnå resultater?

Min erfaring med fylkeskommunene er at man er flinke til å koordinere og planlegge gjennom RUP-prosesser og ellers i den daglige drifta. Når det gjelder å få en samlet oversikt over hva som gjøres rundt om i landet, så er situasjonen at

- Vi har ingen samlet oversikt over planer for næringsutvikling i marin sektor
- Vi har liten oversikt over bruk av regional virkemiddel i marin sektor
- Vi har liten oversikt over effektene av virkemiddelbruken

- Vi trenger bedre arenaer og prosesser for å diskutere marin næringsutvikling på tvers av regioner og forvaltningsnivåer

Departementet holder nå på med et prosjekt på gang for på å skaffe oss, og ikke minst vedlikeholde, god oversikt over virkemiddelbruk og effekter. Vi legger vekt på utvikling av et tett samarbeid mellom FKD, KRD og IN om næringsutvikling i marin sektor

Videre arbeider vi med å få til en systematisk dialog med kystfylkene basert på årlige møter i et partnerskap for utvikling. Ikke minst er dette viktig i forhold til marint innovasjonsprogram (MIP)

For i år er det satt av 40 mill til det marine innovasjonsprogrammet som skal.

- ta utgangspunkt i markedets krav
- bygge opp kompetanse. Metode: nettverk slik at kunnskapen blir sittende igjen i bedriften
- legge vekt på ferskhet

40 mill er for lite til å klatte utover, men det er viktig at programmet samordnes med fylkeskommunenes arbeid slik at vi ikke gjør dobbeltarbeid.

Jeg håper på en god og tett dialog mellom departementet og fylkeskommene både i de store fiskeripolitiske debattene, og når det gjelder utvikling og innovasjon innen marin sektor slik at vi får tatt i bruk de fortrinnene som landet og regionene besitter. Jeg håper og regner med aktivt engasjement fra kystfylkene i denne dialogen!

I anledning kvinnedagen: det vi gjør på dette området er i aller høyeste grad kvinnerelatert! Det handler om å skape gode, trygge, spennende lokalsamfunn med attraktive og varierte arbeidsplasser for kvinner og menn!

Takk for oppmerksomheten